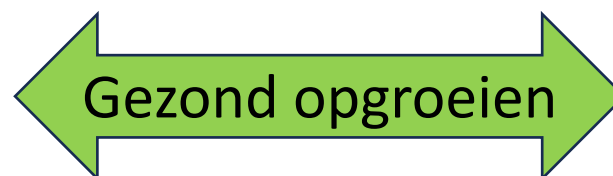




Jonge mensen opsplitsen in onze systemen

Stop met fixen, start met versterken





Focus individu in de groep:
Versterken van de ontwikkeling
van jonge mensen

Focus: individu:
jong mens in de knel met stagnerende
ontwikkeling

- Check-in
- Wat *denk je*,
- wat *voel je*
- Wanneer je de titel van deze bijeenkomst leest?



Jonge mensen opsplitsen in onze systemen

Stop met fixen, start met versterken



Karakter Kennisevent 26 juni 2025

Verkenning op 3 lagen

1. Van verklaren naar begrijpen van gedrag
2. Onze interacties en manier van kijken tellen
3. Elkaar versterkende professionals en interventies

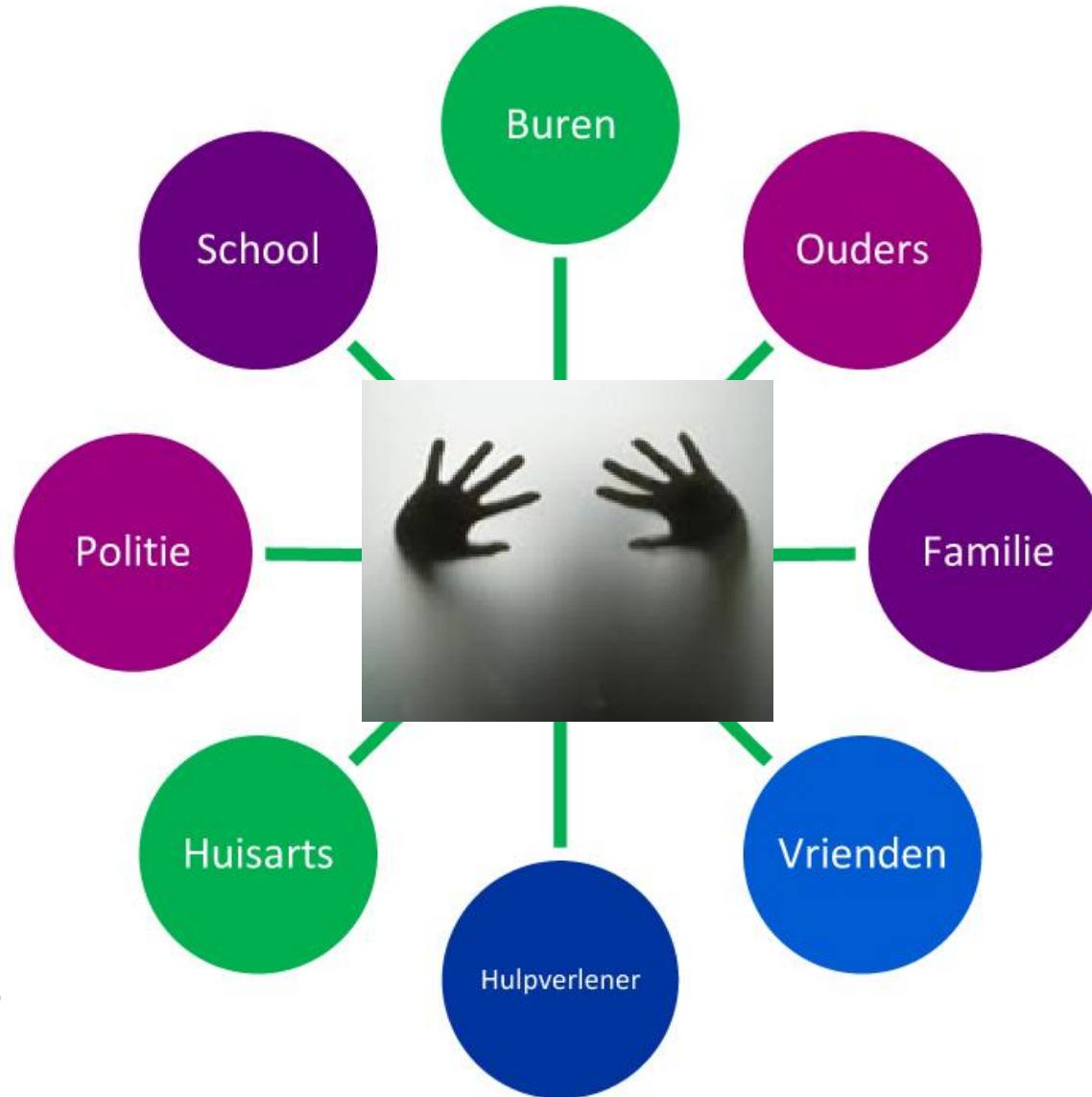




Stijgende cijfers

- 474.000 tot 23 jarigen jeugdhulp
 - 136.000 jongeren gespecialiseerd onderwijs
 - 70.000 jongeren geen onderwijs (thuiszitter)
 - 1 á 2 op de 5 kampt met psychische klachten of negatieve zelfbeleving
- 13-18% meervoudig traject met gemiddeld betrokken: 5 professionals van verschillende organisaties
- Onderwijs altijd betrokken?

Ik ben defect
Ik kan niet leren
Ik ben het probleem
Door mij gaat het mis



Overeenstemming tussen de informanten is laag

(De Los Reyes et al., 2013)

Wat we moeilijk gedrag zien is zeer verschillend

(Koskela & Lanas, 2016)

Focus op belemmeringen van de leerlingen, interpretaties bepalend

(Ottenheym-Vliegen e.a., 2023)

Uitspraak van een ouder:
**‘Ieder gooit z’n eigen jas
over mijn kind! Hierdoor
wordt hij onzichtbaar’**



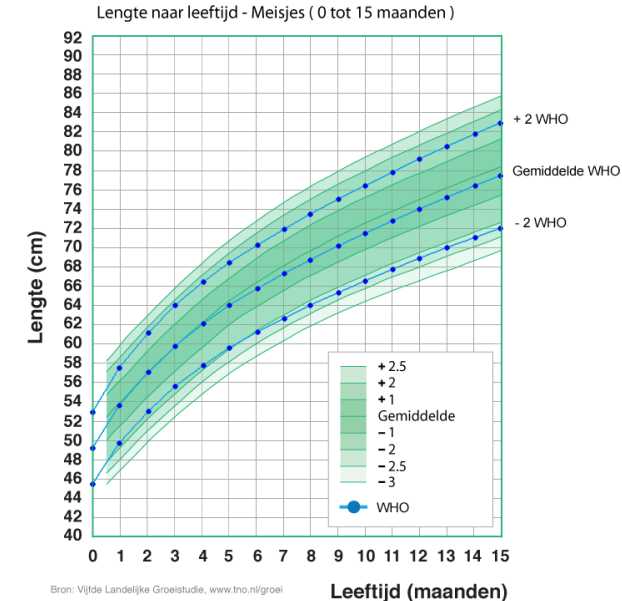
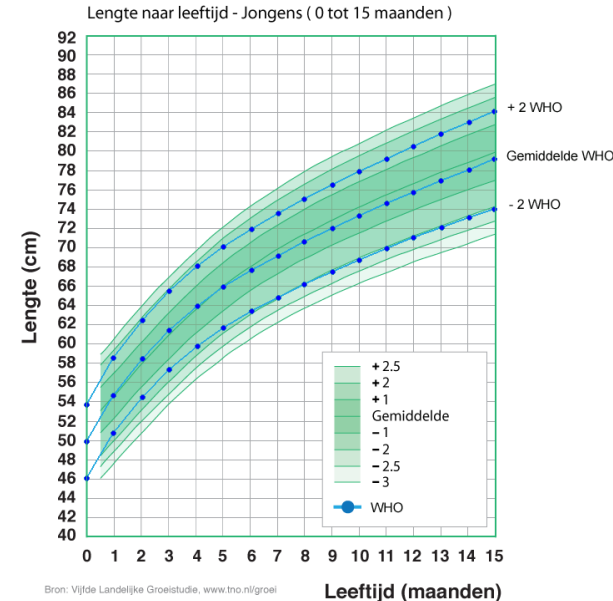
Hoe zit het met ons denken en handelen?

Onze filter = één dimensionaal verklaringsmodel

Reductionistisch - lineair perspectief – specialisaties

➔ Probleem en risico detectie – geen zicht op het geheel en context

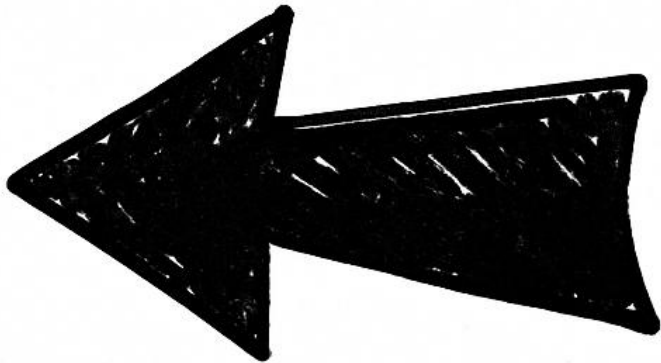
(Wrigley, 2019)



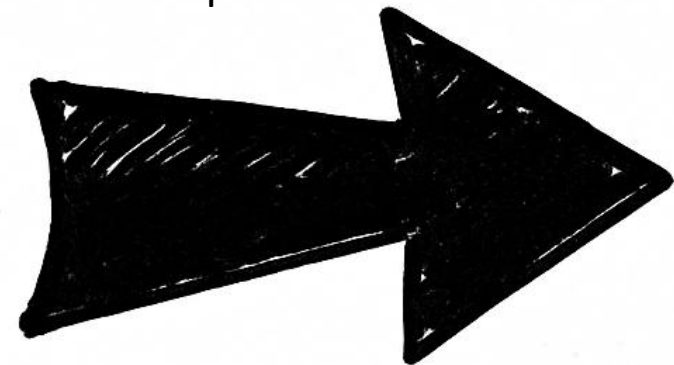
Hokjes denken

Normatieve cutoff op continue fenomenen leidt tot fixatie en segregatie
ook exclusie in onze systemen

Psychiatrisch
autistisch
Verstandelijk beperkt
Neuro normaal
Laag sensitief
Niet complex
Klein
Goed
Probleem



Niet-psychiatrisch
Neuro-typisch
Hoogbegaafd
Neuro divers
Hoog sensitief
Complex
Groot
Fout
Geen probleem

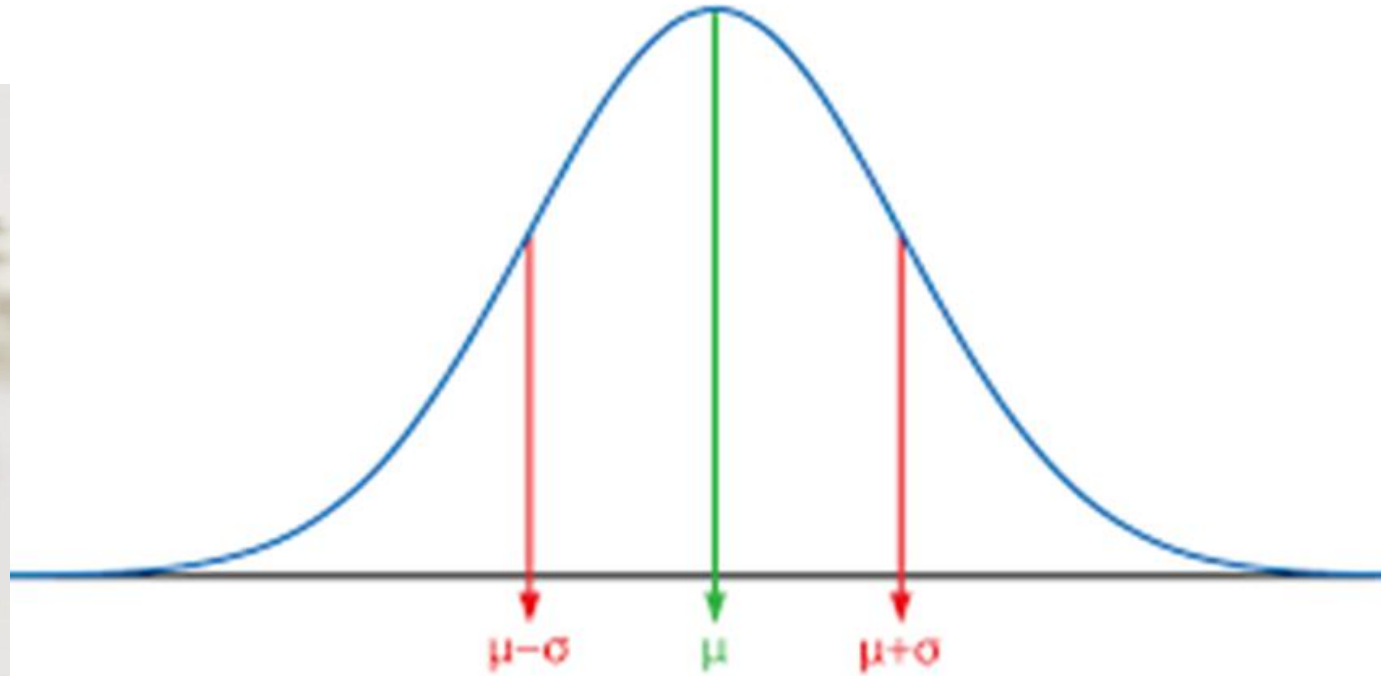


De crux?

normatief i.p.v. ontwikkelingsgericht

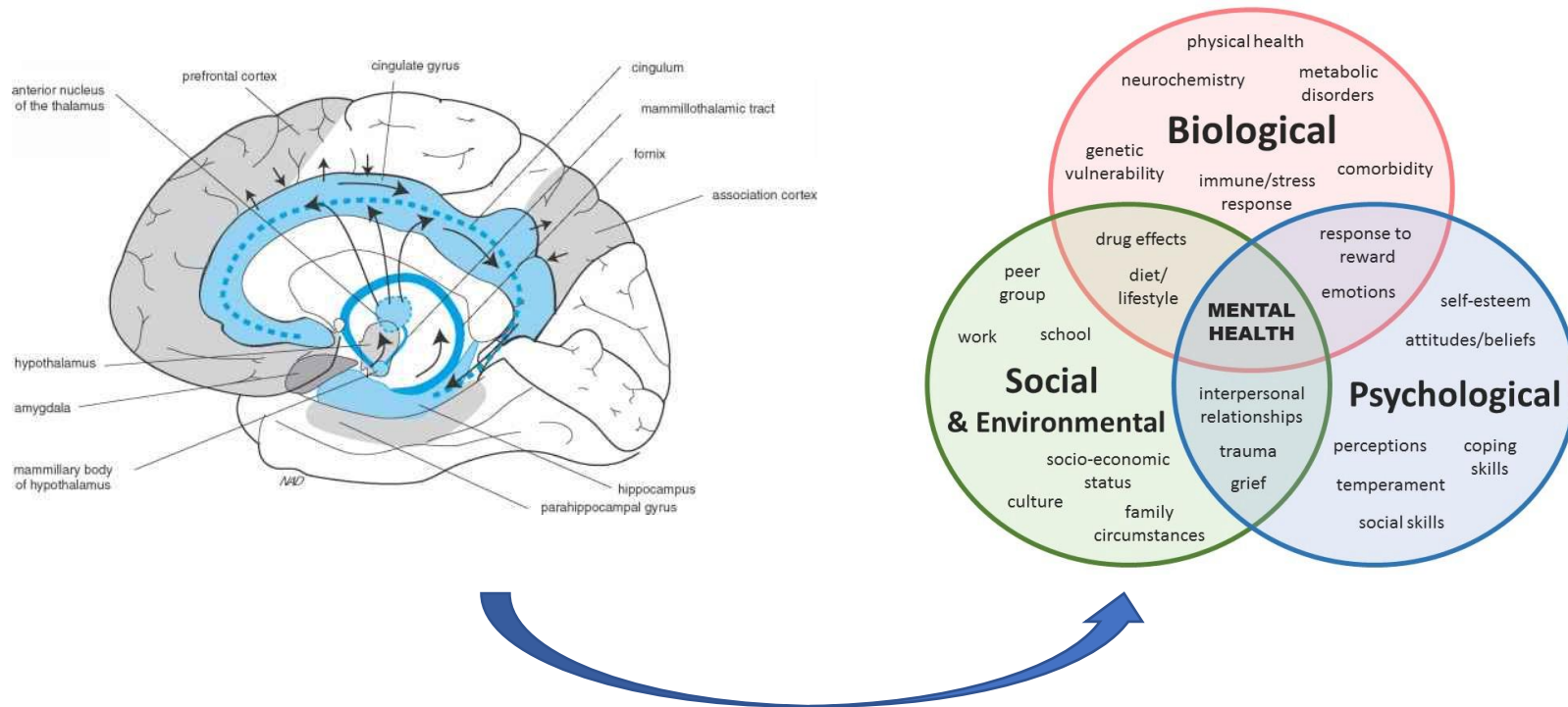


Menselijke variatie en ontwikkelen via interacties is normaal



Interactie - interactie – interactie
omgeving doet er toe

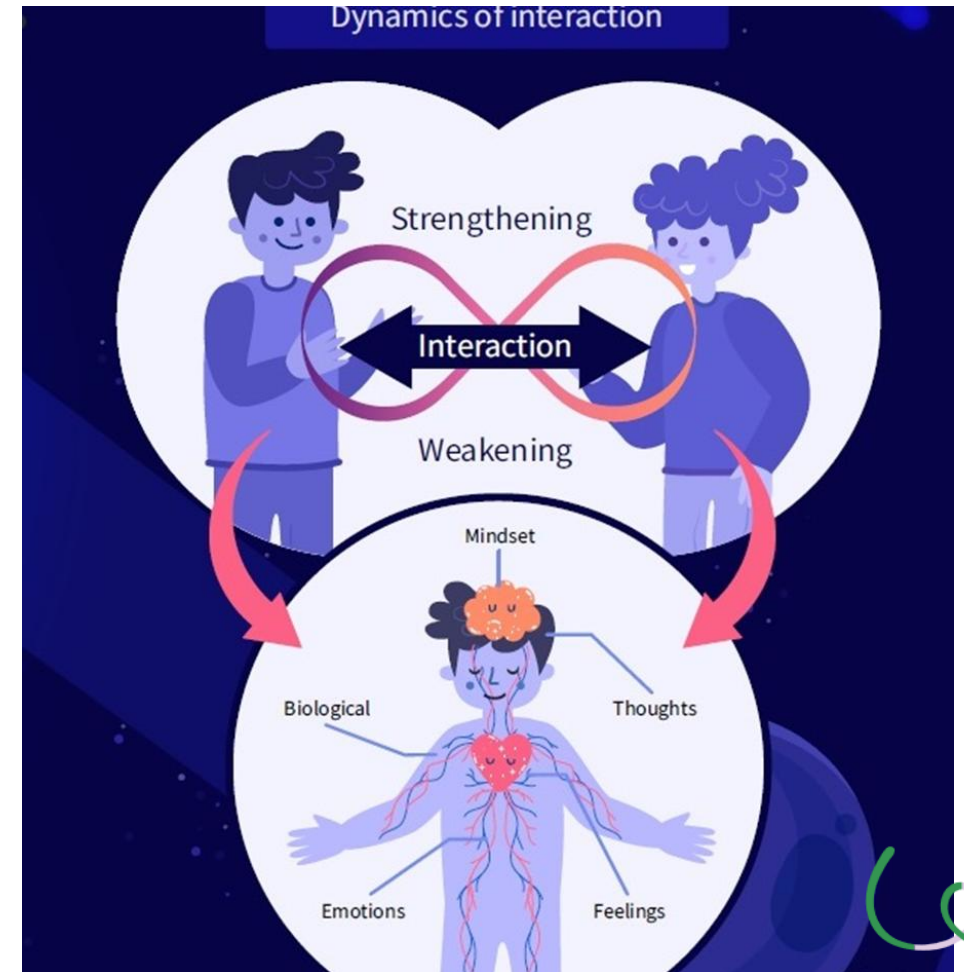
Opgroeien is géén mono-dimensionaal proces
Het is een bio-psycho-sociaal, dus een
multi-dimensionaal interactie proces



Mensenwerk

Mensen, dus ook kinderen en
professionals
zijn
Lerende interacterende
netwerken

Onze interacties kunnen
veerkrachtig maken



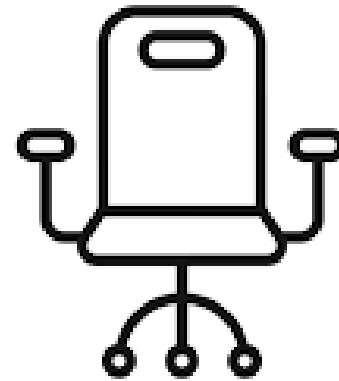
many of the truths we cling to
depend greatly on our own point
of view” (Return of the Jedi,
Lucasfilm Ltd., 1983)



Wat als je iets ziet, maar je brein kent het nog niet?

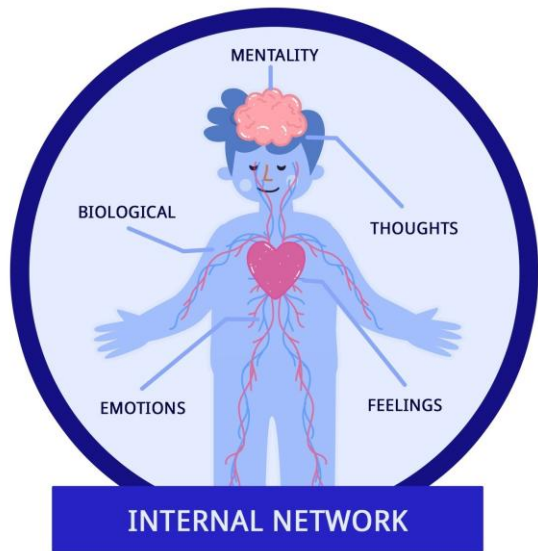
De vraag van William Molyneux

Ervaring op doen helpt

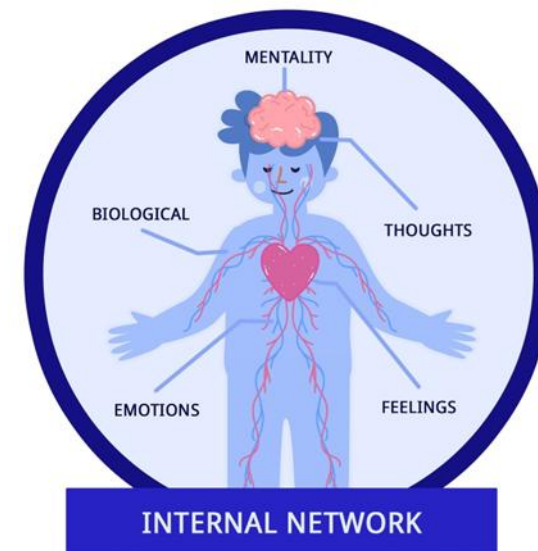


John Locke: An essay concerning human understanding (1669)





**Meervoudig perspectief
nemen**
WijsinGedrag leergang



Interpretatiekader

Self-efficacy

Stress

Verklaringen

Handelen
Agency

Kind-
jongere

Meervoudig perspectief nemen betekent:

- bewust kiezen om anders te kijken
- vertragen en afstand nemen van je eigen oordeel
- in de schoenen van de ander gaan staan
- de wereld zien door hun ogen en voelen met hun hart

***Gaat verder dan empathie:
het is actief, reflectief, relationeel***

Jääskeläinen & Kosonogov (2023) Zichtbaar actiever brein en rijkere perceptie

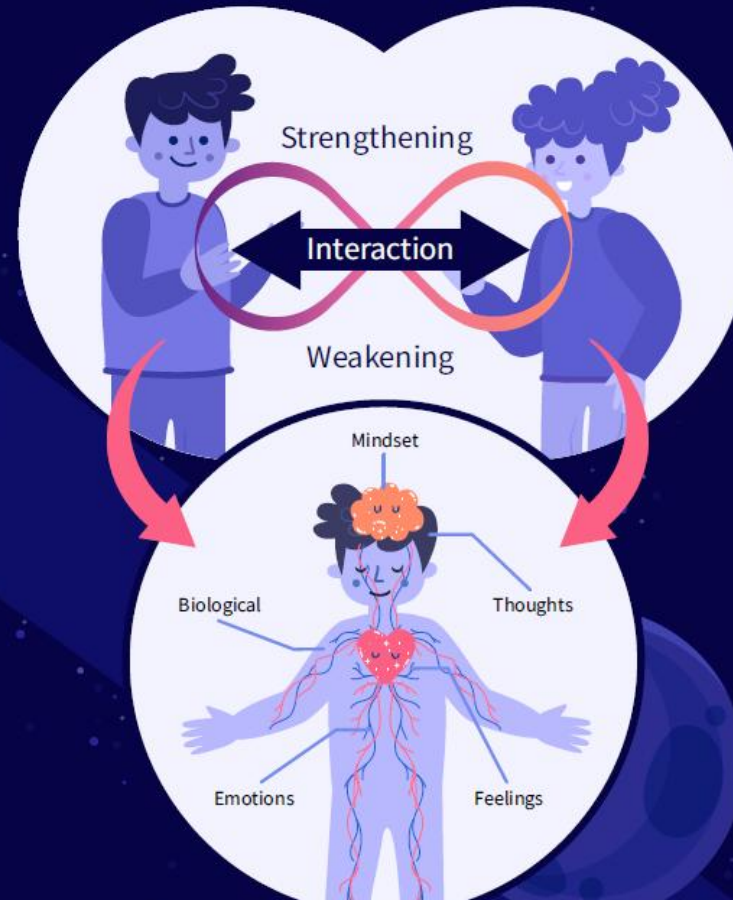
Meervoudig perspectief nemen

THE MULTI-INTERACTIONAL DYNAMICS OF A PEDAGOGICAL ECOSYSTEM

Interactions can strengthen or weaken the pedagogical ecosystem for the developing child



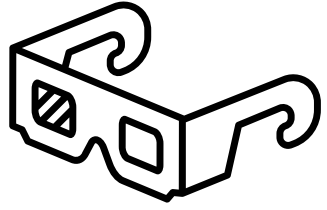
Dynamics of interaction



Internal network

1. Developing child	Biological & mental factors, qualification, socialization, subjectification.
2. Pedagogical alliance	Parents, caregivers, teachers, principal.
3. Social network	Siblings, family, friends, peers, neighbours.
4. Living environment	Quality of neighbourhood, infrastructure transportation-work-schools-technical facilities, social, health & sports services, policy municipality, communication & (social) media, playgrounds, landscape, air, soil, weather.
5. National & global environment	Quality of policies, political environment, culture & social context, values & norms, international treaties, ideologies, climate & earth, evolution & vision of cosmic.

Bron: Ottenhyem-Vliegen, 2025



Meerdere manieren nodig
om te begrijpen

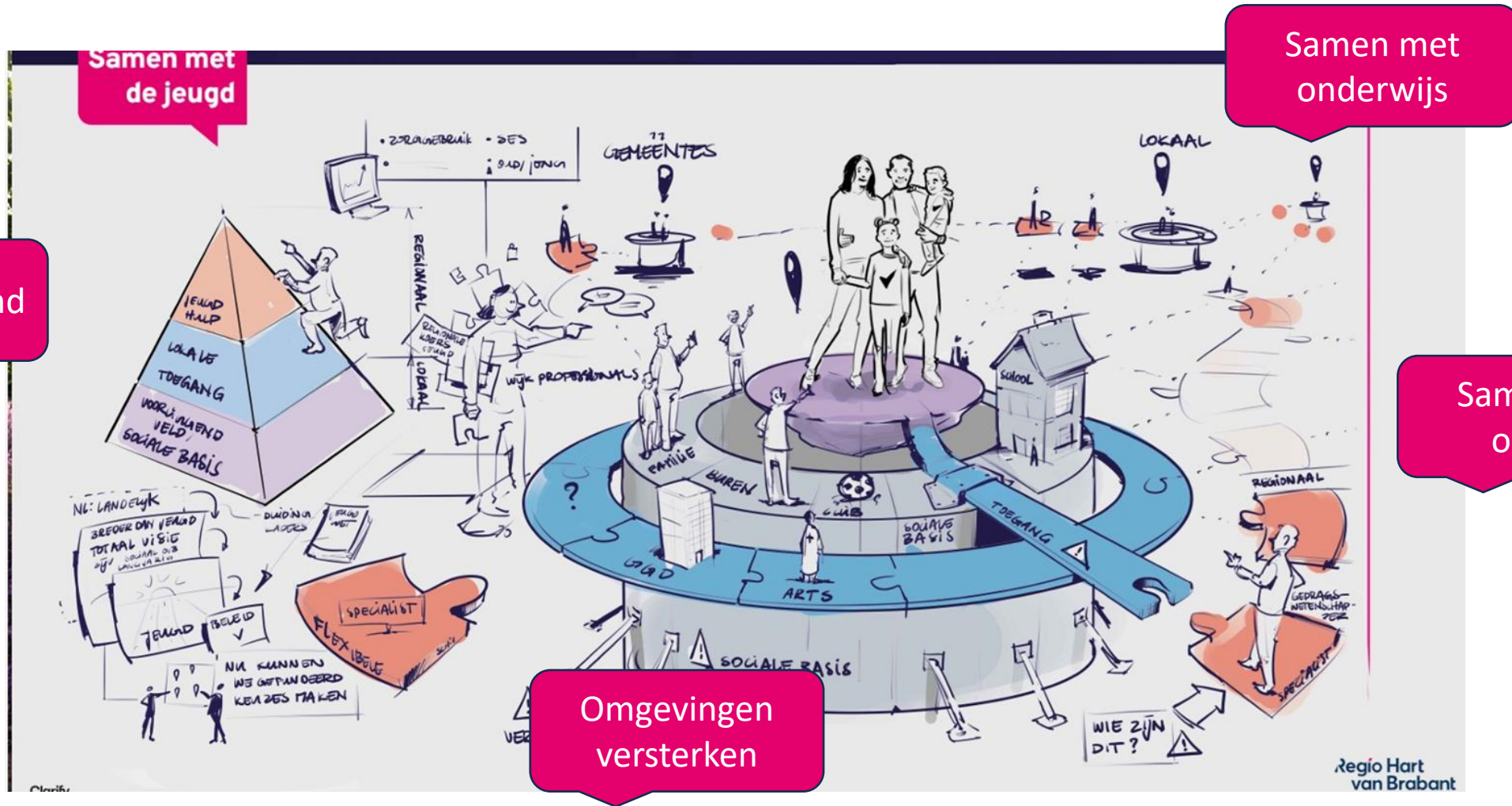


Hoe dan?

handelingspotentieel realiseren door **meervoudig perspectief nemen**

Van theoretische bescheidenheid naar **dialogisch model**

Kinderen en elkaar **veerkrachtig** maken



Herdefiniëring

Ontwikkelingsgericht werken – veerkracht – hoop

Amplitie: het gewone doen versterken: thuis – school – sociaal netwerk - buurt

Preventie= interacties en ecosysteem versterken - vroegtijdige relationele afstemming en co-regulatie

Curatie in de context: contextueel co-leren – inzet interventie kan niet zonder de omgevingen van thuis, school en buurt te kennen

Handelingsverlegen = niet weten: **samen onderzoeken** hoe de huidige omgevingen kunnen versterken

Curatie buiten de context: alleen in nood + gericht op terugkeer in de eigen omgeving.

Meervoudige Perspectief nemen Als nieuw verklarings- en werkmodel

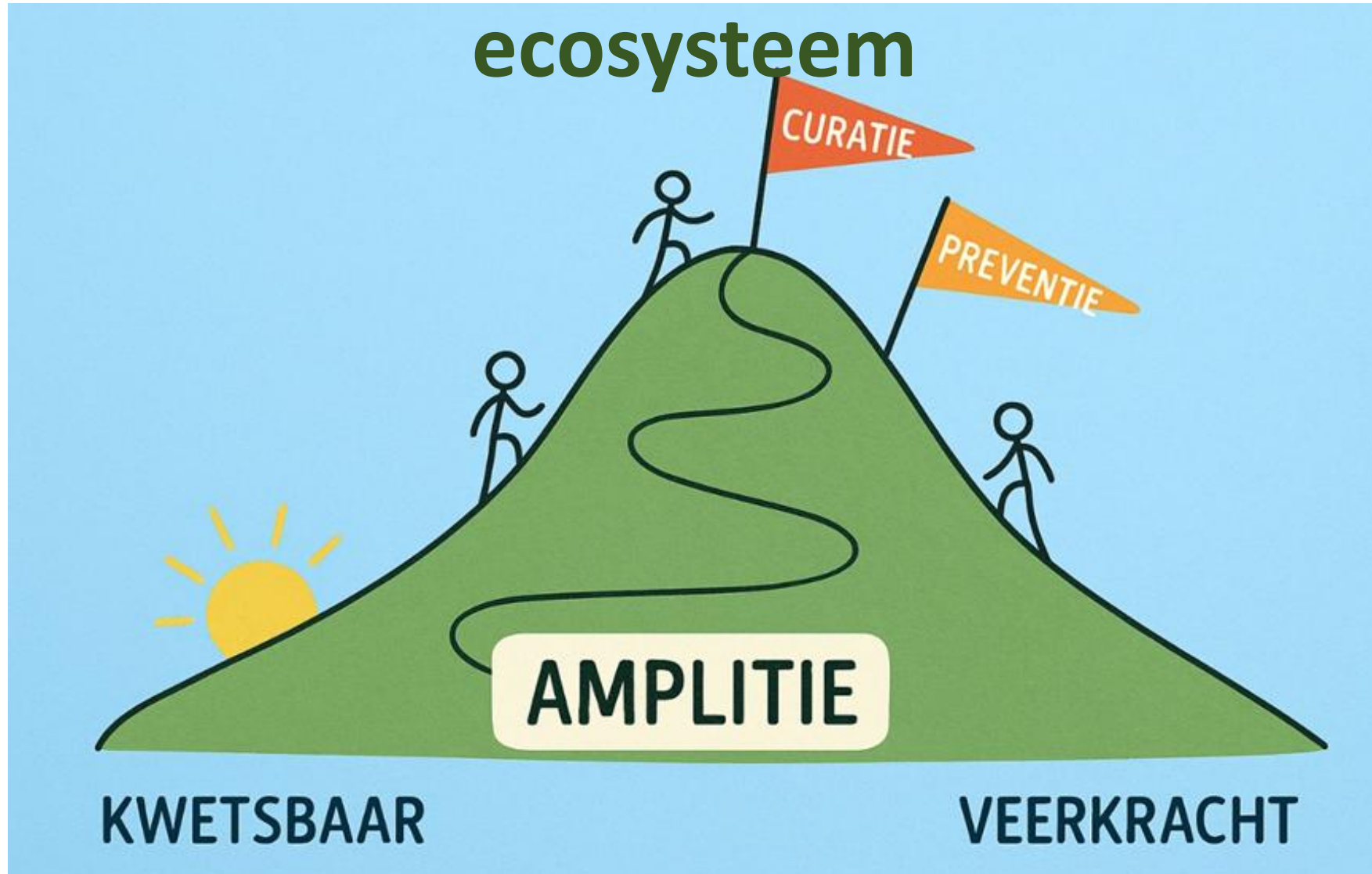


Verklaringen uit het verleden, enkelvoudig perspectief,
buiten de gewone omgeving bieden géén garantie voor
de toekomst

co-creatie en co-regie:

Kind/jongere – ouders – onderwijs – jeugdhulp – zorg - gemeenten

Wij zijn allen mee-makers van het pedagogisch





Wij mensen maken het
systeem
En
We hebben elkaar
broodnodig



Allemaal
mee-makers en
verschil-makers
voor
jeugdigen



En morgen?

Vraag je af:

Hoe kunnen we de plek van het kind versterken, zonder een nieuwe plek te zoeken?

Wat als wij de omgeving zijn die een kind nodig heeft om op te staan na het vallen?



Kinder- en jeugdpsychiater die verbinding legt tussen wetenschappelijk onderzoek en de dagelijkse praktijk om samenhangende en effectieve zorg te realiseren.



It takes a village to raise a professor!



kinder- en jeugdpsychiatrie
karakter



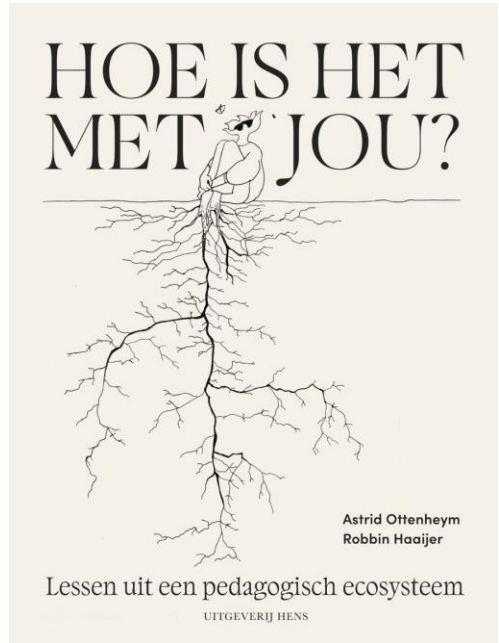
Radboudumc
university medical center

Onderzoeker, bouwer en sparringpartner | verbindt praktijk, theorie en onderzoek in pedagogische ecosystemen door meervoudig perspectief nemen



Astrid Ottenheim-Vliegen

[Astrid op LinkedIn](#)



www.wegwijsingedrag.nl / www.hoeishetmetjou.nu
www.aanpakmetandereogen.nl